

LUNDS UNIVERSITET

Institutionen för arkeologi och antikens historia

Kurslitteratur ARKH21 Historisk arkeologi: grundkurs, 30 hp

Fastställd av institutionsstyrelsen 2021–12–07

Litteraturen söks i LUBcat och/eller LUBsearch om inget annat anges.

Delkurs 1: Historisk arkeologi – ting, texter och bilder (126 s)

Eriksdotter, Gunhild & Nordin, Jonas M. (2011). "Being on the Inside, Forgetting to Look Out. The Need for a Historical Archaeology of Global Relevance". Ingår i: *Current Swedish Archaeology* 19. S. 143–165. (23 s) PDF på plattformen och från tidskriftens hemsida.

Nordin, Jonas Monié (2021). *Mellan medeltid och modernitet. En introduktion till historisk arkeologi från högmedeltid till idag*. Lund: Studentlitteratur. S. 11–89. (79 s)

Wienberg, Jes (2014). "Historical Archaeology in Sweden". Ingår i: *European Journal of Post-Classical Archaeologies* 4. S. 447–470. (24 s) PDF på plattformen och från LUP.

Delkurs 2: Landskap och bebyggelse (1326 s)

Översikt

Nordin, Jonas Monié (2021). *Mellan medeltid och modernitet. En introduktion till historisk arkeologi från högmedeltid till idag*. Lund: Studentlitteratur. (S. 125–192, 225–245, 281–303). (112 s)

Teori

Hall, Martin (2006). "Identity, Memory and Counter-memory. The Archaeology of an Urban Landscape". Ingår i: *Journal of Material Culture* 11(1/2): 189–209. (20 s) PDF på plattformen

Hansson, Martin (2009). "Att skapa landskap. Om identitetsskapande under medeltid". Ingår i: *Triangulering. Historisk arkeologi vidgar fälten*. (Red.) M. Mogren, M. Roslund, B Sundnér & J Wienberg. Lund Studies in Historical Archaeology 11. Lund: Institutionen för arkeologi och antikens historia, Lunds universitet. S. 129–145. (16 s). PDF på plattformen.

Welinder, Stig (1994). "The Ethnoarchaeology of a Swedish Village". Ingår i: *Current Swedish Archaeology* 2. S. 195–209. (15 s) PDF på plattformen

Byar, gårdar, landsbygd

Berglund, Birgitta et al (2009). "The historical archaeology of the medieval crisis in Scandinavia". Ingår i: *Current Swedish Archaeology* vol 17. S. 55–78 (23 s) (publicera.kb.se/csa/issue/archive)

Lihammer, Anna (2003). "Kungen och landskapet. Förändringar i västra Skåne och sen vikingatid och tidig medeltid". Ingår i: *Landskapsarkeologi och tidig medeltid: några exempel från södra Sverige*. (Red.) M. Anglert & J. Thomasson. Uppåkrastudier 8. Acta Archaeologica Lundensia Series in 8°, 41. Stockholm: Almqvist & Wiksell. S. 71–114. (44 s) PDF på plattformen.

Mogren, Mats (2008). "Riksgränsen". Ingår i: *Landskap bortom traditionen. Historisk arkeologi i nordvästra Skåne*. (Red.) M. Anglert. Stockholm: Riksantikvarieämbetet. S. 189–224. (36 s) PDF på plattformen.

Myrdal, Janke (1999). *Jordbruket under feodalismen: 1000–1700*. Det svenska jordbrukets historia 2. S. 11–202 (Red.) J. Myrdal. Stockholm: Natur och Kultur. (www.ksla.se/bibliotek/fembandsverket/) (191 s)

Rosen, Christina (2011). *Människor, gårdar, landskap. Att leva på en gård i Västsverige under tidigmodern tid*. Stockholm: Riksantikvarieämbetet. (140 s) PDF på plattformen.

Schmidt Sabo, Katalin (2005). "Bystrukturerens dynamik". Ingår i: *Byarnas bönder. Medeltida samhällsförändringar i Västskaåne*. (Red.) M. Mogren. Lund: Riksantikvarieämbetet. S. 140–213. (74 s) PDF på plattformen.

Tollin, Clas (1989). *Ättebackar och ödegården: de äldre lantmäterikartorna i kulturmiljövården*. Stockholm: Riksantikvarieämbetet. (96 s)

Urbanisering

Andrén, Anders (1989). "State and towns in the Middle Ages. The Scandinavian experience". Ingår i: *Theory and Society* 18. S. 585–609. (25 s) Tillgänglig som E-resurs via UB.

Carelli, Peter (2001). *En kapitalistisk anda. Kulturella förändringar i 1100-talets Danmark*. Lund Studies in Medieval Archaeology 26. Stockholm. Almqvist & Wiksell International. S. 29–140, 179–252. (184 s)

Larsson, Stefan (2006). "Gestaltningen av några skånska städer". Ingår i: *Centraliteter. Människor, strategier och landskap*. (Red.) S. Larsson. Stockholm: Riksantikvarieämbetet. S. 168–292. (126 s) PDF på plattformen.

Lindeblad, Karin (2008). *Landskap och urbanisering. Östergötland ur ett centralortsperspektiv, 700–1550*. Lund Studies in Historical Archaeology 10. Riksantikvarieämbetet Arkeologiska Undersökningar Skrifter 74. Stockholm: Riksantikvarieämbetet. (126 s). PDF på plattformen.

Rosén Christina (2013). "Småstäders urbanitet. Materiell kultur och urban identitet i västsvenska småstäder ca 1640 – ca 1750". Ingår i: *Visioner och verklighet. Arkeologiska texter om den tidigmoderna staden*. (Red.) L. Ersgård. GOTARC Series C. Arkeologiska Skrifter 76. The Early Modern Town No. 1. Göteborg: Institutionen för historiska studier, Göteborgs universitet. S. 92–127. (35 s). PDF på plattformen.

Roslund, Mats (2020). "Staden växer fram". Ingår i: *Staden*, del 6. (Red.) J. Björkman & P. Hadenius. RJ:s årsbok 2020. Göteborg/ Stockholm: Riksbankens jubileumsfond. S. 9–59. (51 s) PDF på plattformen.

Thomasson, Joakim (2008). "S'Villanorvm de Malmøghae – landskap, urbanitet, aktörer och Malmö". Ingår i: *De første 200 årene – nytt blikk på 27 middelalderbyer*. (Red.) H. Andersson, G. Hansen & I. Øye. UBAS 5. Bergen: Institutt for arkeologi, historie, kulturvitenskap og religion, Universitetet i Bergen. S. 277–302. (26 s) PDF på plattformen.

Delkurs 3: Byggnader och bilder (1054 s)

Översikt

Nordin, Jonas Monié (2021). *Mellan medeltid och modernitet. En introduktion till historisk arkeologi från högmedeltid till idag*. Lund: Studentlitteratur. S. 247–279, 303–319. (54 s)

Byggnader och bilder allmänt

Augustsson, Jan-Erik (1992). "Medeltida husbyggande i Sverige". Ingår i: *Bebyggelsehistorisk tidskrift* 23. S. 55–85. (26 s) PDF på plattformen.

Liepe, Lena (1999). "Genuskoder i medeltida altarskåp". Ingår i: *Hikuin* 27. S. 135–166. (32 s) PDF på plattformen.

Svanberg, Jan (2013). *Medeltida byggmästare i Norden*. Stockholm: Signum. (166 s)

Kyrkor, kloster och hospital

Cinthio, Erik. (red.) (1989). "Skånska kloster". *Skånes Hembygdsförbund, Årsbok 1987/88*. (168 s)

Cinthio, Maria (1997). "Trinitatiskyrkan i Lund – med engelsk prägel". Ingår i: *Hikuin* 24. S. 113–134. (22 s) PDF på plattformen.

Holmberg, Rikard (1990). *Kyrkobyggnad, kult och samhälle. Landskyrkan i Lunds forna ärkestift genom tiderna*. Lund Studies in Medieval Archaeology 8. Stockholm: Almqvist & Wiksell International. S. 7–100. (94 s)

Sundqvist, Olof (2007). "Från vikingatida aristokratiska hallar till medeltida stormannakyrkor". Ingår i: *Bebyggelsehistorisk tidskrift* 52. S. 20–32. (13 s) PDF från tidskriftens hemsida.

Gravar och gravskick

Andrén, Anders (2000). "Ad Sanctos – de dödas plats under medeltiden". Ingår i: *Hikuin* 27. S. 7–26. (20 s) PDF på plattformen.

Befästningar och marinarkeologi

Eriksson, Niklas (2017). "Eftermedeltida skeppsvrak: reflektioner kring marinarkeologi och historisk arkeologi med exempel från Östersjön". Ingår i: *Nordisk marinarkæologi fast forankret*. (Red.) O. Uldum & M. Sylvester. Rudkøbing: Langelands Museum. S. 101–116. (16 s) PDF på plattformen.

Hansson, Martin (2006). *Aristocratic Landscape. The Spatial Ideology of the Medieval Aristocracy*. Lund Studies in Historical Archaeology 2. Lund: Almqvist & Wiksell International (220 s) PDF från LUP.

Hansson, Martin (2011). *Medeltida borgar. Maktens hus i Norden*. Lund: Historiska Media. (218 s)

Delkurs 4: Människor och ting (919 s)

Översikt

Nordin, Jonas Monié (2021). *Mellan medeltid och modernitet. En introduktion till historisk arkeologi från högmedeltid till idag*. Lund: Studentlitteratur. S. 53–56, 91–124, 193–224. (70 s)

Kroppar, begravning och återbördande

Arcini, Caroline & Tagesson, Göran (2005). "Kroppen som materiell kultur – gravar och människor i Linköping genom 700 år". Ingår i: *Liunga. Kaupinga. Kulturhistoria och arkeologi i Linköpingsbygden*. (Red.) A. Kaliff & G. Tagesson. Riksantikvarieämbetet, Arkeologiska undersökningar, Skrifter 60. Stockholm: Riksantikvarieämbetet. S. 283–319. (36 s) PDF på plattformen.

Gilyeat, Dave (2019). "Pitt Rivers: The museum that's returning the dead". (7 s)

<https://www.bbc.com/news/uk-england-oxfordshire-45565784>

Fynden i rummet

Carelli, Peter (2001). "Från husflit till marknadsproduktion". Ingår i: *En kapitalistisk anda. Kulturella förändringar i 1100-talets Danmark*. Lund Studies in Medieval Archaeology 26. Stockholm: Almqvist & Wiksell International. S. 141–178. (37 s) PDF på plattformen.

Carlsson, Kristina (1998). *Tre kvarter i Gamla Lödöse – kronologi och funktion*. Urbaniseringsprocesser i Västsverige. En utvärdering av uppdragsarkeologins möjligheter att belysa historiska processer. GOTARC Serie C. Arkeologiska Skrifter 19. Göteborg: Institutionen för arkeologi, Göteborgs universitet. (90 s) PDF på plattformen.

Kjellberg, Joakim (2021). *Den medeltida stadens dynamik – urbanitet, sociala praktiker och materiell kultur i Uppsala 1100–1550*. Aun 51. Uppsala: Institutionen för arkeologi och antik historia, Uppsala universitet. Elektronisk resurs via UB. S. 23–65. (43 s)

Lagerstedt, Anna (2004). *Det norrländska rummet. Vardagsliv och socialt samspel i medeltidens bondesamhälle*. Stockholm Studies in Archaeology 30. Stockholm: Stockholms universitet. S. 11–15, 85–208. (128 s) PDF på plattformen.

Föremålens biografier

Eriksdotter, Gunhild (2010). "Dolda laster? Magi och modernitet speglat genom kolonial handel i den nya världen under 1600-talet". Ingår i: *Modernitetens materialitet. Arkeologiska perspektiv på det moderna samhällets framväxt*. (Red.) A. Lihammer & J. M. Nordin. The Museum of National Antiquities, Stockholm. Studies 17. Stockholm. Statens historiska museum. S. 27–45. (19 s) PDF på plattformen.

Gosden, Chris (2005). "What do objects want?" Ingår i: *Journal of Archaeological Method and Theory* 12, No 3. S. 193–211. (18 s) PDF på plattformen.

Nordin, Jonas Monié (2014). "Materiella möten och globala nätverk". Ingår i: *Fråga föremålen. Handbok till historiska studier av materiell kultur*. (Red.) Forssberg, A.-M. & Sennefelt, K. Lund: Studentlitteratur. S. 171–186. (15 s) PDF på plattformen.

Peers, Laura (1999). " "Many tender ties": the shifting contexts and meanings of the S BLACK bag". Ingår i: *World Archaeology* 31, no. 2. S. 288–302. (15 s) PDF på plattformen.

Saunders, Nicholas. J. (1999). "Biographies of brilliance: pearls, transformations of matter and being, c. AD 1492". Ingår i: *World Archaeology* 31, no. 2. S. 243–257. (15 s) PDF på plattformen.

Keramikens vittnesbörd

Lindqvist, Gunnar (2015). "Krukmakarnas lergods. Städernas och landsbygdens lergods från senmedeltid till modern tid". Ingår i: *Keramik & porslin i Sverige genom 7000 år. Från trattbägare till fri keramik*. (Red.) B. Nyström. Stockholm: Carlsson. S. 65–87. (23 s) PDF på plattformen.

Roslund, Mats (2005). *Människor och ting – perspektiv på medeltidens materiella kultur*. (kompendium, 66 s) PDF på plattformen.

Roslund, Mats (2006). "Kulturmötets konsekvenser. "Slaviseringen" av den skandinaviska keramiktraditionen". Ingår i: *Arkeologi och mångkultur. Rapport från svenskt arkeologmöte 2006*. (Red.) Burström, M. Södertörn Archaeological Studies 4. Södertörn: Södertörns högskola. S. 59–76. (17 s) PDF på plattformen.

Mynt och numismatik

Gullbekk, Svein H. (2018). "Scandinavian women in search of salvation: Women's use of money in religion and devotional practice". Ingår i: *Divina moneta. Coins in religion and ritual*. (Eds.) N. Myrberg Burström & G. Tarnow Ingvarsson. Religion and Money in the Middle Ages 2. London: Routledge. S. 209–227. (18 s) PDF på plattformen.

Jonsson, Kenneth (1995). "Från utländsk metall till inhemskt mynt". Ingår i: *Myntningen i Sverige 995–1995*. (Red.) K. Jonsson, U. Nordlind & I. Wiséhn. Numismatiska meddelanden XL. S. 43–61. (18 s) PDF på plattformen.

Kilger, Christopher (1995). "Myntfynd och den vikingatida silverhandeln". Ingår i: *Myntningen i Sverige 995–1995*. (Red.) K. Jonsson, U. Nordlind & I. Wiséhn. Numismatiska meddelanden XL. S. 27–42. (15 s) PDF på plattformen.

Djur som materiell kultur

Holmes, Matilda 2018. Beyond Food: Placing Animals in the Framework of Social Change in Post-Roman England. Ingår i: *Archaeological Journal* 175:1. S. 184–213. (29 s.) PDF på plattformen.

Vretemark, Maria 1997. *Från ben till boskap. Kosthåll och djurhållning med utgångspunkt i medeltida benmaterial från Skara*. Skrifter från Länsmuseum Skara 25. Skara: Skaraborgs länsmuseum. S. 166–177. (11 s) PDF på plattformen.

Vretemark, Maria (2001). "Om nyttan av nötdjur". Ingår i: *Från stad till land. En medeltidsarkeologisk resa tillägnad Hans Andersson*. (Red.) A. Andrén, L. Ersgård & J. Wienberg. Lund Studies in Medieval Archaeology 29. Stockholm: Almqvist & Wiksell International. S. 45–50 (5 s.) PDF på plattformen.

Vardag och lyx

Højmark Søvsø, Mette (2009). "Middelalderlige ringsspænder. Typologi, datering og brug". Ingår i: *Kuml* 2009. *Årbog for Jysk Arkæologisk Selskab*. S. 183–211. (28 s) PDF på plattformen.

Reisnert, Anders (2008). "Luxury in Malmö in the Medieval period". Ingår i: *Luxus and Lifestyle*. (Eds.) M. Gläser. Lübecker Kolloquium zur Stadtarchäologie in Hanseraum VI. Lübeck. s. 627–640. (14 s) PDF på plattformen.

Roesdahl, Else (red.) (1999). *Dagligliv i Danmarks middelalder – en arkæologisk kulturhistorie*. København: Gyldendal. S. 82–109, 124–171. (74 s)

Rosén, Christina (2001). "Arkeologi i arkiven – bouppteckningar och jordfynd från en halländsk by". Ingår i: *Från stad till land. En medeltidsarkeologisk resa tillägnad Hans Andersson*. (Red.) A. Andrén, L. Ersgård & J. Wienberg. Lund Studies in Medieval Archaeology 29. Stockholm. S. 105–112. (8 s) PDF på plattformen.

Roslund, Mats (1997). "Crumbs from the rich man's table. Byzantine finds in Lund and Sigtuna, c. 980-1250". Ingår i: *Visions of the Past. Trends and Traditions in Swedish Medieval Archaeology*. (Eds.) H. Andersson, P. Carelli & L. Ersgård. Lund Studies in Medieval Archaeology 19. Riksantikvarieämbetet Arkeologiska undersökningar Skrifter 24. Stockholm: Riksantikvarieämbetet. S. 239–297. (59 s). PDF på plattformen.